

FARKLI FUTBOL LİĞİ KATEGORİLERİNDE YER ALAN ANKARA TAKIMLARININ SPOR YÖNETİCİSİ NİTELİKLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Hakan SUNAY¹ Erkan ÇAYCI¹

Geliş Tarihi: 28.05.2007

Kabul Tarihi: 03.01.2008

ÖZET

Çalışmanın amacı, Ankara'daki süper lig ve 2. Lig düzeyindeki futbol takımlarında görev yapan spor yöneticilerinin 'spor yönetimi alanında çalışacak personelin çalışma alanındaki niteliklerine' ilişkin görüşlerinin karşılaştırmalı olarak değerlendirilmesidir.

Araştırmanın evreni, Türkiye'deki süper ligde mücadele eden 18 kulübün spor yöneticileri ile 2. ligde mücadele eden 68 kulübün spor yöneticileridir. Çalışmada Ankara'da süper ve 2. lig düzeyinde mücadele eden spor kulüplerinin futbol şubeleri çalışma grubu olarak alınmıştır. Çalışma grubunda, Süper ligde mücadele eden Ankaragücü ve Gençlerbirliği, Türkiye 2. liginde mücadele eden, Ankara Demirspor, Etimesgut Şekerspor ve Gençlerbirliği Asaş takımları yer almıştır. Araştırma 2005-2006 futbol sezonunda gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın çalışma grubuna spor yöneticisinin sahip olması gereken nitelikleri ölçmeye yönelik olarak bir anket formu hazırlanmıştır. Anket formu, yöneticilik ve spor yöneticiliği alanında yapılan çalışmalar ile spor yöneticilerinin niteliklerine ilişkin (genel kültür, spor alan bilgisi ve spor yöneticiliği meslek bilgisi) görüş ve düşünceler dikkate alınarak 1998 yılında Sunay tarafından geliştirilmiştir. Veri toplama aracının güvenilirlik katsayısı alfa; .96 ve genel kültüre ilişkin.70, alan bilgisine ilişkin .79, spor yöneticiliği mesleğine ilişkin de .74 olarak saptanmıştır.

Araştırmaya katılan Süper Lig yöneticileri "ana dili iyi kullanabilme" niteliğine tamamen katılırlarken, 2.lig kulüp yöneticileri "iletişim kurabilme" niteliğine tamamen katılmışlardır. Yabancı dil bilmenin gerekliliği 2.lig kulüp yöneticileri tarafından yüksek oranda önemli olduğu belirtilmiştir (%97.0). Futbol kulüp yöneticileri Türk spor teşkilatı içinde önemli unsurlardan biridir. Yöneticilerin Türk spor teşkilatı birimleri ile ilişki içinde olması gerekir. Ancak araştırmaya katılan kulüp yöneticilerinin bu niteliği benimsememeleri Türk spor teşkilatı ile ilişkilerin az da olsa kopuk olduğu izlenimi vermektedir. Sonuç olarak, Süper ve 2. lig kulüp yöneticilerinin "genel kültür", "spor alan bilgisi" ve "spor yöneticiliği meslek bilgisi" ile ilgili nitelikler arasından "bilgisayar kullanma becerisi" ve "spor ile ilgili tesis ve teknolojiyi bilme" ile ilgili niteliklerin 2.lig kulüp yöneticileri lehinde sonuçlandığı saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Futbol Takımı, Spor Yöneticilerinin Nitelikleri, Spor Yönetimi

THE VIEWS OF ANKARA – BASED FOOTBALL TEAMS IN DIFFERENT LEAGUE CATEGORIES ON THE QUALIFICATIONS OF THE SPORT MANAGERS

ABSTRACT

The aim of the study is to evaluate the views related to "qualifications on the working field of the person who will work on the sport management" of sport managers working on the football teams at the level of super and second league in Ankara as comparative way.

Scope of the research includes 18 clubs from super league and 68 clubs managers from second league in Turkey. In the study, football branch offices of the sport clubs from super and second league in Ankara were taken as study groups. Ankaragücü and Gençlerbirliği from super league and Ankara Demirspor, Etimesgut Şeker Spor and Gençlerbirliği Asaş teams from Turkey second league are in the study. This study was done between 2005 and 2006. It was prepared a questionnaire form aimed at measure the necessary qualifications for sport manager. The questionnaire form was developed by Sunay in 1998 taken into consideration working on the management and sport management fields and thoughts and views concerning qualifications (general culture, sport field knowledge, sport management vocational knowledge) of sport manager. Data collecting coefficient of reliability alfa was determined as 0.96. Also it was determined concerning general culture 0.70, field knowledge 0.79, vocation of sport management is 0.74.

While super league clubs manager participating in the study were definitely agree on qualification of "good using main language", second league clubs manager were definitely agree on qualification of " the ability of communication". Necessity of knowing foreign language was indicated as high rate important (% 97) by second league club manager. Football club managers are one of the

¹ Ankara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

important elements in the Turkish sport organization. Club managers must be in contact with the Turkish sport organization. But the clubs manager participating in the study not embracing the qualification gives an impression that the relationships between club managers and the Turkish sport organization are broken even if it is little. Consequently, among the qualifications related to "general culture", "sport field knowledge" and "sport management vocational knowledge" of the super and second league manager, it was determined that the qualifications of "the ability of using computer" and "knowing facilities and technology related to sport" were resulted in the advantage of second league club managers.

Key Words: Football Team, Qualifications of Sport Managers, Sport Management

GİRİŞ VE AMAÇ

Futbol artık sporda bir araç olmaktan çok bir pazar olmuş ve her geçen gün bilim ve teknikteki gelişme ve değişmelerle bir endüstri haline gelmiştir. Bu nedenle futbolda etkili bir yönetim stratejisi belirlemek gereklidir. Bu da çağın gereksinimlerini yerine getirebilen çağdaş spor yöneticileri ile olabilir. Spor yöneticisi, bir teşkilatın hedeflerini gerçekleştirirken teşkilatın etkili ve verimli bir şekilde işlemlerini sağlayabilen tecrübeli, bilgili ve liderlik vasıflarından yararlanan kişi olarak tanımlanmaktadır (1). Bu anlamda spor yöneticiliği için kendi alanında uzmanlaşma, kendine özgü çeşitli görev ve sorumlulukları alma ve bunları gerçekleştirebilecek bilgi ve beceri gerekmektedir (2). Günümüzde artık spor yöneticiliği bir meslek olarak kabul edilmekte ve bugünkü spor potansiyeline rağmen sporun amatörce, sadece hevesle ya da sevgiyle yönetilemeyeceği de bilinmektedir. Öyle ki spor yöneticisi, çağdaş yöneticide bulunması gereken tüm özelliklere sahip olmanın yanı sıra sporu yönetmeyi bilen, insanı, sporcuyu ve toplumu tanıyan, spor örgütlerinin amaçları doğrultusunda severek, isteyerek ve bilinçli bir şekilde yönetim görevini yerine getiren kişidir (3).

Bu çalışmanın amacı, Ankara'daki Süper ve 2. Lig düzeyindeki futbol takımlarında görev yapan spor yöneticilerinin "spor yönetimi alanında çalışacak personelin çalışma alanındaki niteliklerine" ilişkin görüşlerinin karşılaştırmalı olarak değerlendirilmesidir.

MATERYAL VE YÖNTEM

Araştırmanın Evreni

Türkiye'deki Süper ligde mücadele eden 18 kulübün spor yöneticileri ile 2. ligde mücadele eden 68 kulübün spor yöneticileridir. Çalışmada Ankara'da Süper ve 2. lig düzeyinde mücadele eden spor kulüplerinin futbol şubeleri çalışma grubu olarak alınmıştır. Çalışma grubunda, Süper ligde mücadele eden Ankaragücü ve Gençlerbirliği, Türkiye 2. liginde mücadele eden, Ankara Demirspor, Etimesgut Şekerspor ve Gençlerbirliği Asaş takımları yer almıştır. Araştırma 2005-2006 futbol sezonunda gerçekleştirilmiştir.

Veri Toplama Aracı

Araştırmanın çalışma grubuna spor yöneticisinin sahip olması gereken nitelikleri ölçmeye yönelik olarak bir anket formu hazırlanmıştır. Anket formu, yöneticilik ve spor yöneticiliği alanında yapılan çalışmalar ile spor yöneticilerinin niteliklerine ilişkin (genel kültür, spor alan bilgisi ve spor yöneticiliği meslek bilgisi) görüş ve düşünceler (2, 3, 4) dikkate alınarak 1998 yılında Sunay tarafından geliştirilmiştir (5).

Veri toplama aracı, 2004 yılında Gündoğdu ve Sunay (6), tarafından spor yöneticiliği son sınıf öğrencileri, öğretim elemanları ve Gençlik Spor Genel Müdürlüğü'nde çalışan spor yöneticilerine uygulanmıştır. Güvenilirlik katsayısı alfa; .96 olarak saptanmıştır.

Veri toplama aracının çalışma için de güvenilirlik katsayısı; genel kültüre ilişkin .70, alan bilgisine ilişkin .79, spor yöneticiliği mesleğine ilişkin .74 olarak saptanmıştır. Anket formu üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde spor yöneticisinin sahip olması gereken "genel kültüre ilişkin nitelikler", ikinci bölümde "spor alan bilgisine ilişkin nitelikler", ve üçüncü bölümde "spor yöneticilik meslek bilgisine" ilişkin nitelikler vardır. Bu bölümler likert tipi beşli ölçek şeklindedir. Derecelendirmede "kesinlikle katılıyorum", "katılıyorum", "kararsızım", "katılıyorum" ve "kesinlikle katılıyorum" ifadeleri kullanılmıştır.

Anketin her bölümündeki niteliklerin aritmetik ortalama (X) ve standart sapma (ss) değerleri bulunmuştur. Niteliklere ilişkin görüş farklılıklarının tespitinde ise "T" testi kullanılmıştır.

BULGULAR

Araştırmaya katılan spor yöneticileri çoğunlukla spor yöneticisinde olması gereken "genel kültür", "spor alan bilgisi" ve "spor yöneticiliği meslek bilgisi"ne ilişkin niteliklere olumlu yaklaşmışlardır (Tablo 1).

Tablo 1 Spor Yöneticilerinin Çoğunlukla Katıldıkları Nitelikler

Nitelikler		Asla Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Kuvvetle Katılıyorum	
		S	2	S	2	S	2	S	2	S	2
Ana dili iyi kullanma	n	-	-	-	-	2.4	-	17	14	24	17
	%							4.0	4.5	5.7	5.5
Yabancı dil bilgisi	n	-	-	1	-	7	1	17	11	17	19
	%			2.4	-	17	2.4	4.1	3.6	4.1	6.1
İletişim kurabilme	n	-	-	-	-	-	1	17	9	25	21
	%						3.2	4.1	2.9	6.0	6.8
Araştırmaları izleme	n	-	-	-	-	2	-	23	13	17	18
	%					4.8	-	55	42	41	58
Teknolojiyi bilme	n	-	-	-	-	5	-	25	14	12	17
	%					12	-	60	45	29	55
Kongrelere katılma	n	-	-	-	1	3	-	27	11	12	19
	%				3.2	7.1	-	64	36	29	61
Spor. etkin. Organ. etme	n	1	-	-	-	1	-	24	19	16	12
	%	2.4				2.4		57	61	38	39
Yönetici.Türk Sp teşkilat yerini bilme	n	-	-	-	-	1	-	20	17	21	14
	%					2.4		48	55	50	45
Yöneticiliği sevme	n	-	1	-	-	-	-	18	18	24	11
	%		3.2					43	58	57	36

S=Süper Lig

2= 2.Lig

Tablo 1’de görüldüğü gibi, araştırmaya katılan spor yöneticilerinin “ana dilin iyi kullanımı” ile “yabancı dil bilme” gibi genel kültüre ilişkin görüşe yüksek bir oranda katılmaktadırlar. Ayrıca, spor yöneticileri, “iletişim kurma”, “sporla ilgili araştırmaları izleme ve spor konulu kongre ve eğitim faaliyetlerine katılma”, ile ilgili görüşe katılmaktadırlar. Öte yandan, spor yöneticilerinin spor yöneticiliği meslek bilgisine ilişkin görüşlerinden “spor etkinlikleri organize etme”, yöneticinin Türk spor teşkilatındaki yerini bilme” ve “yöneticiliği sevme” gibi görüşlere de büyük bir oranda katılmaktadırlar.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Araştırmaya katılan spor yöneticilerinin (süper lig kulüp) “ana dili iyi kullanabilme” niteliğine tamamen katılırlarken, 2.lig kulüp yöneticileri “iletişim kurabilme” niteliğine tamamen katılmışlardır. Ana dilin ve iletişimin etkili kullanılması, personel ile etkili iletişim kurma açısından oldukça önemlidir (7, 8). Yabancı dil bilmenin gerekliliği 2.lig kulüp yöneticileri tarafından yüksek oranda önemli olduğu belirtilmiştir (%97.0). 2.lig takımlarının yabancı dil bilmeyi süper lig takımlarından daha yüksek oranda önemli bulmaları şaşırtıcı bir bulgu olarak değerlendirilebilir. Oysa Avrupa Birliğine girme yolundaki ülkemizde görev yapan spor yöneticilerinin sportif ilişkiler ve uluslararası güncel spor literatürünü takip etme açısından yabancı dil bilme zorunluluğunu giderek arttıracakı düşünülmektedir. Bu itibarla, spor yöneticilerinin yabancı dil bilmeleri oldukça önemlidir. Çalışmaya katılan süper ve 2.lig futbol takım yöneticilerinin “etik değerlere önem vermeleri” olumlu bir sonuç olarak değerlendirilebilir.

Yöneticilerin çalışmalarında etik değerlere sahip olabilme niteliği “yöneticinin önemli nitelikleri” arasında sıralanmıştır (9). Spor ile ilgili yapılan inceleme ve araştırmaların izlenmesi ve değerlendirilmesine ilişkin görüşe 2.lig futbol takım yöneticilerinin tamamının katılmaları önemli bir bulgu olarak değerlendirilebilir. Spor alanında elde edilecek başarılarla ulaşmada spor yöneticilerinin araştırmacı ve yeniliklerin takipçisi olmaları gerektiği düşünüldüğünde spor yöneticilerinin “spor alanı ile ilgili seminer, sempozyum ve benzeri eğitsel etkinliklere katılma alışkanlığına yönelik görüşlere” yüksek oranda katılmaları olumlu bir sonuç olarak değerlendirilebilir.

Futbol takımı yöneticileri Türk spor teşkilatı içinde önemli unsurlardan biridir. Yöneticilerin Türk spor teşkilatı birimleri ile ilişki içinde olması gerekir. Ancak araştırmaya katılan kulüp yöneticilerinin bu niteliği benimsememeleri Türk spor teşkilatı ile ilişkilerin az da olsa kopuk olduğu izlenimini vermektedir. Spor özelinde futbolun çok hızlı geliştiği günümüzde organizasyonların kendi yaşamlarını sürdürebilmeleri için değişen ve gelişen çağa ayak uydurabilen lider özellikli yöneticilere ihtiyaç duyulmaktadır. Özellikle liderlik ve lider yöneticilik niteliği, yöneticilik mesleği için aranan niteliklerden biri olmuştur. Son yıllarda bu nitelikteki yöneticileri bulup sektöre kazandıran işletmelerin sayısı artmakta olup, bu nitelikteki yöneticilere büyük miktarda ücretler ödendiği kamuoyunun bilgisindedir. Bundan dolayı araştırmaya katılan spor yöneticilerinin “güvenilir ve liderlik özelliğine sahip olma” niteliğini büyük bir çoğunlukla tercih etmeleri olumlu bir sonuç olarak düşünülebilir.

Sonuç olarak, süper ve 2. lig kulüp yöneticilerinin “genel kültür”, “spor alan bilgisi” ve “spor yöneticiliği meslek bilgisi” ile ilgili nitelikler arasından “bilgisayar kullanma becerisi” ve “spor ile ilgili tesis ve teknolojiyi bilme” ile ilgili niteliklerin 2.lig kulüp yöneticileri lehinde sonuçlandığı görülmüştür.

KAYNAKLAR

1. **Bucher,C.A.**, Management of Physical Education and Athletic Programs, St.Louis, Toronto, Santa Clara: Times Mirror Mosby College Publishing. pp.24, 1978.
2. **Güçlü, N., Yaman, M., Yenel, F.**, Spor Yöneticisinin Kişisel Nitelikleri ve Eğitim Durumları, Amme İdaresi Dergisi, s.45-63, Ankara, 1996.
3. **Yetim, A.**, Başarılı Bir Spor Yöneticisinin Özellikleri, Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, Cilt;VII Sayı:1,1991.
4. **Peker, Ö.**, Yönetici Eğitimi, TODAİE Yayınları, (115), Ankara, 1984.
5. **Sunay, H.**, Spor Yöneticisinin Nitelikleri ve Eğitimi, Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, s.59-68, Ankara, 1998.
6. **Gündoğdu, F., Sunay, H.**, Spor Yöneticisinde Olması Gereken Nitelikler Üzerine Bir Araştırma, Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, Cilt; XI, Sayı:2, 2006.
7. **Gümüş, M.**, Yönetimde Başarı için Altın Kurallar, Alfa Basımevi, İstanbul, 2000.
8. **Balcı, V.,Küçük, T., Sunay, H.**, Türkiye'deki Dört Büyük Spor Kulübünün Yönetim ve Genel Kurul Üyelerinin Spor Yöneticisi Seçiminde Benimsedikleri Yaklaşımların İncelenmesi, 7.Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi, 27-29 Ekim 2002, Antalya.
9. **Schminche, D.**, Yöneticinin Kanunu, Anahtar Kitaplar Yayınevi, s.94-120, İstanbul, 2000.